

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 159-400, 359-400
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k
1963. július 24.

bb.1. három film előkészületein dolgoznak a hunniában - a hónap végén forgatják az első angol-magyar koprodukciós filmet

i s/hné csm sr

1963. július 24.

három új filmet készítenek elő a hunnia filmstúdióban. a hét végén a pasaréti uti műteremben ranódy lászló rendező irányításával megkezdődnek a pacsirta felvételei. a forgatókönyvet kosztolányi dezső regényéből huszty tamás írta. a film külső felvételeit baján és kecskeméten forgatják. s mivel a történet 1899-ben játszódik, a felvételek idejére „átalakították”, baja főterét és néhány utcáját: leszerelték a neonvilágításokat és a házak tetejéről a televíziós antennákat. kecskeméten pedig a katona józsef színházba vonul be a stáb, ahol a film néhány színházi jelenetét veszik fel. a diszleteket varga mátyás tervezte, az operatőr illés györgy. a film főhőseit a vajkai-házaspárt tolnay klári és páger antal alakítja. címszerepben fiatal színésznő, nagy anna mutatkozik be, aki az idén végezte el a főiskolát. a többi szerepben bara margitot, törőcsik marit, greguss zoltánt, darvas ivánt, tompa sándort és latinovits zoltánt láthatjuk.

a tervek szerint a hó végén kezdik meg a hunnia filmstúdióban az első magyar-angol közös produkcióban készülő film, az aranyfej felvételeit. az izgalmas, napjainkban játszódó színes bűnügyi film forgatókönyvét roger pilkington „nepomuk of the river”, című regénye nyomán james hill, stanley gouldner és boldizsár iván írta. a film roger pilkington regényének cselekményét magyar környezetbe helyezte át. a kalandos történetet james hill rendezte, akit a tavasszal bemutatott amíg az utolsó vendég elmegy című film alkotójaként ismert meg a magyar közönség. az operatőr hildebrand istván. a film külső felvételeit a dunakanyarban, győrött és esztergomban forgatják majd. a film hőseit angol és magyar művészek személyesítik meg, a szerepeket még nem osztották ki. ugyancsak most készítik elő a sodrásban című új filmet is. a mai témájú történet egy tiszamenti faluban játszódik és napjaink fiataljainak problémáiról szól. a film gaál istván rendező, első játékfilmje lesz. a forgatókönyvet is ő írta. főszereplőket most keresik, a felvételeket előreláthatólag a jövő hónap végén kezdik meg.

/ mti /

- i -

L. L. L.

bb 2. főzik a márkás kecskeméti barackpálinkát

vid/j/m/ká

1963. július 24.

bács megye 67 földművesszövetkezeti szeszfőzdéjében megkezdtek a kajszibarack és egyéb nyári gyümölcsök erjesztését, főzését. elsőnek helvécián, az új, korszerűen berendezett üzemben indult meg a kecskeméti barack lepárlása. a telepen, ahol teljes egészében automatizálták a főzberendezést, naponta egy vagon gyümölcsöt dolgoznak fel. a gyümölcsfélék, főleg a barack cukorfoka kitűnő, s illatban és zamatban is gazdag lesz az idei főzésű pálinka. kajszibarackból a becslések szerint negyedmillió liter pálinka készül. /mti/

bb 3. hortobágyi pásztortáncok - genfben

vid/hi/tné/m/sr

1963. július 24.

a szocialista kulturáért jelvényvel kitüntetett debreceni népi együttes meghívást kapott az augusztus első felében sorra kerülő genfi nemzeti napok eseményeire. az együttes, ezuttal először szerepel majd svájcban és egyhetes tartózkodása során négy alkalommal lép színpadra. műsorában legsikerültebb számait, köztük a több mint félezerszer előadott hortobágyi pásztortáncokat is bemutatja genfben. a debreceni népi együttes augusztus 7-én indul svájcba. /mti/

bb 4. illatozik a ciklámen a soproni lővérekben

vid/j/m/ká

1963. július 24.

a soproni ünnepi hetekre érkező vendégeket a természet is diszben fogadta. kibontotta szirmait az alpok lábánál fekvő lővérek jellegzetes virága, a ciklámen. illata betölti a soproni erdőket. egyik napról a másikra „sláger”, lett a ritka erdei virág, és a turisták százai járják az erdőket, hogy egy kis csokorralót szedjenek emlékül. /mti/

- 2 -

2. oldal

bb.5. ismét megjelent az „olasz festők /vi.-xx. század/„ című művészeti album.

i tf csm sr

1963. július 24.

a corvina könyvkiadónál újból megjelent az „olasz festők /vi.-xx. század/„ című reprezentatív kiállítású művészeti album. a színes lapokból álló képgyűjtemény áttekintést ad a nagymultú olasz festészet csodálatos alkotásairól és a modern olasz festészet néhány kiemelkedő alakjának művészetéről.

száz különálló, fehér kréta papírra ragasztott kép szemlélteti a klasszikus és modern olasz festészet felbecsülhetetlen értékű remekműveit. a gyűjteményben több mint 70 mester festményei szerepelnek, köztük giotto, botticelli, montegna, lissandrino, tizian, tintoretto, veronese, correggio, leonardo da vinci, giorgione, michelangelo, caravaggio, guardi, raffaello, severini, modigliani és carlo carra leg híresebb alkotásai. a képtáblák 29 x 38 centiméter alakúak.

az album magyar nyelvű- előszóval, lakkozott, színes borítóval, vászontokban jelent meg. a részletfizetésre is megvásárolható nagybecsű művészettörténeti munka ára 480 forint. /mti/

bb.6. jó termést ígérnek a balatonfelvidéki őszibarackosok

vid j csm ká

1963. július 24.

a balaton-felvidék déli lejtőin, az őszibarack hazájában, az idén csaknem félmillió őszibarackfa hoz termést. a korai mayflower szüretelését már befejezték, s most sorra érnek a balaton-part legnépszerűbb fajtái, többek között a győztes, az alexander, az amsden, az elberta és a champion. a később érő őszibarackosokban gazdag szüretre számítanak. a szövetkezetek veszprém megyei központja naponta több tonnányi őszibarackot küld expressz-áruként a balaton-part üdülőtelepeire és a megye iparvidékeire. az idén először már teljes egészében el tudják látni a balaton-partot a kedvelt gyümölcscsel.

/mti/

- 3 -

2. oldal

bb 7. csoportos látogatók a nemzeti muzeumban a „fekete-afrika a függetlenség útján,, kiállításon

i dl/gk/m/sr

1963. július 24.

harmadik hete tart nyitva a nemzeti muzeumban a „fekete-afrika a függetlenség útján,, című kiállítás, amely az országos béke-tanács és a budapesti népfront-bizottság rendezésében eleven, érdekes képet ad arról, hogy az egykor elnyomott, kirabolt földrészlakói hogyan válnak mindinkább számottevő erővé a világpolitikában, s küzdenek a jobb, emberibb életért, szabadságukért, jogaikért. a gyűjteményt napról napra népes látogatócsoportok tekintik meg. a kerületi népfront-bizottságok kezdeményezésére a főváros legkülönbözőbb részeiből érkeznek érdeklődők, hogy megismerkedjenek a gazdag anyaggal. meghívta barátait a tárlatra többek között a 8., a 14. kerületi népfront-bizottság, több más városrészben pedig most szervezik a csoportokat. a ritkaságszámba menő afrikai népművészeti és néprajzi tárgyakat és dokumentumokat a budapesti bemutató után több más vidéki városban is kiállítják. /mti/

-4-

Levi

bb 9. vidám zenés műsorok, könnyű és komolyzenei hangversenyek a fővárosi szabadtéri színpadok nyárvégi programján

i s/hné szb sr

1963. július 24.

a budapesti szabadtéri színpadok változatos műsorai a nyár végén is kellemes szórakozást ígérnek a főváros lakosságának. a szabadtéri színpadok programjain vidám zenés műsorok, hangversenyek és filmelőadások szerepelnek. a fővárosiak kedvelt nyári szórakozó helyén, a bartók béla szabadtéri színpadon augusztus végéig minden péntek, szombat és vasárnap este fejér istván - komlós jános és nádasi lászló - csám kosztümben című kétrészes kabarérevüjét adják elő. a vidám, zenés, táncos műsorban többek között fellép bessenyi ferenc, lehóczky zsuzsa, salamon béla és kibédy ervin. hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön este pedig filmvetítéseket rendeznek.

a kulich gyula szabadtéri színpadon július végén és augusztus elején négy alkalommal karnevál 1963. című egész estét betöltő esztrádműsort adnak elő. augusztus 10-én és 11-én mutatják be a budapesti közönségnek róna tiber kétreszes vidám, zenés játékát, a nevető vendégszolgálatot. muzsikáló esték címmel három részből álló hangversenysorozatot rendeznek, ugyancsak a kulich gyula színpadon. az első előadáson, július 31-én, a klasszikus és romantikus zene legnagyobb mestereinek alkotásai csendülnek fel. a sorozat második részében neves művészek tolmácsolásában népszerű operaáriák hangzanak el. a muzsikáló esték befejező előadása a szimfónikus dzsessz kedvelőinek ígér kellemes szórakozást. a gyermekekről sem feledkeztek meg, vasárnap délelőttönként vetélkedőket és vidám műsorokat rendeznek a legifjabbak részére. ellátogatnak a józsefvárosi szabadtéri színpadra a népszerű csinn-bumm cirkusz „tagjai,, is.

a csajkovszkij szabadtéri színpadon július 27-én operastet tartanak olasz szerzők műveiből. a műsorban közreműködik a közalkalmazottak szimfónikus zenekara, valamint a magyar állami operaház több neves művésze. augusztus 10-én a táncdalé lesz a színpad, az utazzunk együtt című előadáson legnépszerűbb hazai táncdalénekesek lépnek fel. augusztus végén egy alkalommal a vidám színpad művészei vendégszerepben a színpadon a doktor ur című kétrészes, zenés darabot adják elő.

a komoly zene kedvelői hangversenyeken szórakozhatnak, amelyeknek hagyományos fővárosi központja a károlyi kert. itt ezen a nyáron is több mint 40 koncertet rendeznek a klasszikus és modern külföldi és hazai szerzők alkotásaiból. a hangversenyeket ferencsik jános, erdélyi miklós, komor vilmos, lukács ervin, komlós péter, sándor jános és lehel györgy vezénylik. több alkalommal szólalnak meg ismert zeneszámok a halászbástya és a vajdahunyad vára festői környezetében is. /mti/

9.08/1

-5-

bb 10. megkezdődtek a nemzetközi auschwitzi kiállítás előkészületei

i ol/tr-lm sr

1963. július 24.

a legújabbkori történeti múzeumban most írják annak a nemzetközi emlékkiállításnak a magyar forgatókönyvét, amelyet 1965 januárjában, az auschwitzi tábor megszűnésének 20. évfordulója alkalmából nyitnak majd meg. a kiállítás magyar részlege az eddiginél nagyobb szabású, 160 négyzetméter alapterületű helyiségben, egy volt ss kaszárnya első emeletén kap elhelyezést.

a kiállítás bemutatja majd a fasiszmus ellen magyarországon vívott harcot, a 20-as évektől az ország politikai jobbrafordulását, a baloldali erők harcát, a nyilas uralom éveit és szemléltetni fogja az auschwitzba hurcolt mártírok sorsát. a fajúldozás dokumentumai mellett foglalkozik majd a kiállítás anyaga a politikai üldözöttekkel is./mti/

--

bb 11. jelentős könnyítések a tudományegyetemek levelező /esti / tagozatán tanuló hallgatóknak

i vt/tr-lm sr

1963. július 24.

a művelődésügyi miniszter most kiadott rendeletével részben módosította, illetve kiegészítette azt a korábbi rendelkezést, amely a tudományegyetemen a levelező /esti/ oktatást szabályozza. a módosítás, illetőleg kiegészítés az eddigi gyakorlathoz képest jelentős könnyítésekre ad lehetőséget.

az, aki kitűnő, vagy teljes tanulmányi eredményt ért el, két félév kedvezményt kaphatott. a jövőben ezeknek a hallgatóknak a tanulmányi idejét a dékán öt félévvel rövidítheti. a tanárképző főiskolát végzetek egy szakon is folytathatják tanulmányaikat egyetemen. könnyebbséget jelent az is, hogy az általános iskolai tanári képesítéssel bíró pedagógusok, s azok, akik az idegen nyelvek főiskoláján szereztek szakképesítést, a végzettségüknek megfelelő szakcsoporton, illetőleg szakon - előző tanulmányaik beszámítása és a dékán által előírt különbözeti vizsga sikeres letétele esetén - felvehető a 2., a 3., vagy a 4. évfolyamra. eddig azoktól, akik tanárképző főiskolát végeztek és egyetemre mentek, a különbözeti vizsgán a teljes anyagot számon kérték. ezentúl a vizsga anyagát az egyetemi és a főiskolai tantervek és programok figyelembevételével a dékán állapítja meg.

Lényeges könnyítés, hogy a pedagógiai-pszichológia szakcsoporton az általános iskolai tanári képesítést, továbbá óvónőképző intézetben felsőfoku végzettséget szerzett pedagógusok két féléves, a gyógypedagógiai tanárképző főiskolán és tanítóképző intézetben felsőfoku végzettséget szerzett pedagógusok pedig négy féléves tanulmányi idő-rövidítésben részesülnek.

/folyt.köv./

9.21/1

bb 11. /jelentős könnyítések...1.folyt./-lm

a kiegészítőszak elvégzését ugyancsak megkönnyítik. a rendelkezés értelmében egyetemet végzett szakemberek a bölcsészettudományi és a természettudományi karokon - ha ezt munkakörüik indokolja - képesítésüket hároméves esti, vagy levelező képzés útján újabb szakkal egészíthetik ki. az a viszonylagos korlátozottság, ami ezzel kapcsolatban eddig fennállott, - megszűnik.

az 1963-64-es tanévtől egy élő idegen nyelv kötelező oktatásáról gondoskodni kell az esti és a levelező tagozatokon is. azok helyzetének könnyítésére, akik nem az egyetem székhelyén laknak, konzultációs központokat szerveznek.

az olyan hallgatók, akik az egyetem székhelyén laknak, eddig csak esti tagozaton tanulhattak. a most megjelent rendelkezés módját nyújt arra, hogy a tudományegyetemek esti tagozatán az első évfolyamot kitűnő, vagy jeles átlageredménnyel végzettek a dékán engedélye alapján tanulmányaikat levelező tagozaton folytathassák./mti/

--

bb 19. a népfront-aktivisták társadalmi munkájával 40 falusi létesítmény építési terve készült el borsodban

vid hi/tné-lm sr

1963. július 24.

borsod megyében a hazafias népfront mérnökökből, technikusokból és vízügyi szakemberekből álló akcióbizottsága is részt vállal a községfejlesztési tervek megvalósításában. a bizottság munkájában az idén újabb 15 mérnök kapcsolódott be, s így a társadalmi aktivák száma már meghaladja a százat. a második negyedévben 40 falusi létesítmény építési és költségvetési tervét készítették el társadalmi összefogással, s ezzel több mint 400 000 forintot takarítottak meg a falvaknak. többek között elkészítették a borsod megyei szomolya és a heves megyei noszvaj községet összekötő, három kilométeres közúti ut tervét. abaujszántón, bekecsen, berzéken és sajószentpéteren csaknem husz kilométer hosszú járdát terveztek. nyékládházán elkészítették az iskola bővítéséhez és a nevelői lakás építéséhez szükséges rajzokat, mezőkeresztesen, bodrogszegiben, tiszalucon, valamint tarcalon újabb utcákba vezették be a villanyt a műszakiak támogatásával.

az akcióbizottság a második félévben elsősorban a községek ivóvízellátásának megoldására és a belvizek elvezetésére dolgoz ki terveket. így például a martonyi községben levő forrás hasznosítására törpevízművet terveznek, hernádnémetiben és felsődobozán a belvizek elvezetésére készítenek javaslatot./mti/

--

9.27/1

-7-

Handwritten signature

bb.12. nagy sikere van a tihanyi lovasiskolának - újabb nyergeslovakat igényel az iskola

i csn/n ká

1963. július 24.

a tihanyi-félsziget balatonban nyuló, keleti partsávján 10 háts- és kocsiló „tanyázott”, eddig - sátorokban. igaz, nem sokáig hűsölhettek, hiszen reggeltől-estig, szinte megszakítás nélkül munkában vannak. a 6 hátslovon gyerekek és felnőttek - főleg külföldi vendégek - tanulnak nyeregben maradni, majd később ügetni, vágózni. a gyönyörű lipicai fogat röpíti, a tarka pónifogapedig döcögte a kocsikázni vágyókat. az igények legutóbb annyira megnövekedtek a lovaglás iránt, hogy a lótenyésztési igazgatóság most újabb nyergeslovakat - szelíd, jól betanított, amellet szép félvéreket - irányított a tihanyi lovasiskolába.

a kibővített „állomány,,, most már nem sokáig marad sátorban: nádfedeles istállót építenek számukra a motel és az új szálló közötti területen./mti/

..

bb.13. megkezdődtek a madách- emlékévk előkészületei nógrádban - muzeummá alakítják az író csesztvei kuriáját

vid/n sr

1963. július 24.

a jövő évben lesz madách imre halálának századik évfordulója. a centenárium alkalmából nagy ünnepséget rendeznek nógrádban, ahol az író született és élt. szülőfalujában, a délszlovákiai alsósztrégován, emlékünnepséget rendeznek madách sirjánál, a nógrád megyei csesztvén, ahol később ifjú házasságának éveit töltötte, ugyancsak nagy programmal készülnek az emlékévkre. kétszáz-ezer forintos költséggel hamarosan megkezdik a madách-kuria rendezését is, hogy méltó helyet kapjon a tervezett madách muzeum. a parkba visszahelyezik a történelmi emlékként eddig muzeumban őrzött keresztelő kutat.

megalakult a centenáriumi évk előkészítő emlékbizottság, s elkészült az ünnepség programja is. ezek szerint irodalmi vándorgyűlést rendeznek balassagyarmaton a magyar írók szövetsége és a magyar tudományos akadémia támogatásával. a megyei írócsoport is bekapcsolódik majd a centenáriumi eseményekbe. a madách - kuria parkjában szobrot, az épület falán emléktáblát helyeznek el. a palóc muzeum ismeretterjesztő és tudományos füzeteket bocsát ki az évforduló alkalmából. 1964 október 4-én megnyílik a csesztvei madách -muzeum. az intézmény több madách-emléket/alsósztrégováról az az író tisztelgőtől és rokonságától./mti/

T nap

9.34/1

-8-

bb.14. városiasodik jánoshalma - megkezdtek az első emeletes lakónáz építését

vid/n szf

1963. július 24.

a bács megyei jánoshalma községben husz család emeletes lakónázak építésére szövetkezett. az öt, egyenként négylakásos, kétszintes házak alapozásához már hozzákezdtek. a tervek szerint télire beköltözhetnek a tulajdonosok. az új falusi emeletes házak lakásai kényelmesek, háromszoba összkomfortosak lesznek. a helyi tanács új utcát nyitott az építkezőknek. az utcát magyar lászlóról, a bács megyei születésű híres afrika-kutatóról nevezték el. a következő években további 11 egy emeletes ház épül a városiasodó község új utcájában./mti/

..

bb.15. évkönyvet ad ki a bács megyei néprajzkutató kör

vid/n sr

1963. július 24.

rövidesen kiadja első évkönyvét a bács megyei néprajzkutató kör. az érdekes könyv több mint hetven alföldi néprajzkutató - régész, népzene gyűjtő, történész, nyelvész és orvos - a duna-tisza közén végzett több éves kutatásának eredményeit tartalmazza. az évkönyvet a jövőben rendszeresen megjelentetik./mti/

..

bb.16. művelődési ház épül mórícgáton

vid hi/n sr

1963. július 24.

a bács megyei szank községhez tartozó kis településen, mórícgáton korszerű művelődési ház épül, több mint egymillió forintos költséggel. az otthon 150 személyes tánc-, színház- és moziteremből, könyvtárból, büféből és klubhelyiségekből áll./mti/

..

bb.22. mecseki kismuzeum a szekszárdi diákok turistaházában

vid/n sr

1963. július 24.

a szekszárdi garay jános általános gimnázium természetjáró diákjai a mecsek jellegzetes növény- állat- és rovarvilágát, földtanát szemléltető házimuzeumot rendeznek be a festői óbányai völgyben levő turistaházukban. bemutatják a mecsek rovar- és növény- ritkaságait, kőzeteit, s megrajzolták geológiai térképét. a turistaházat sárközi népművészeti tárgyakkal, cserépedényekkel és függönyökkel díszítik./mti/

..

9.39/1

-9-

bb. 17. megvalósítják a közérdekű javaslatokat szolnok megyében

vid h1/tr/gy/sr

1963. július 24.

Szolnok megyében hat hónap alatt csaknem három és félezer választó jelent meg a tanácstagok fogadó óráin. a választók több mint 700 közérdekű javaslatot terjesztettek elő, ezek egy részét már megvalósították a tanácsok. kuncsorban például felvetették, hogy nincs megfelelő gyermekjátszóter a községben. a tanács kezdeményezésére társadalmi mozgalmat szervezettek. a csorbai állami gazdaság elkészítette a hintákat, padokat, a helyi kossuth tsz gondoskodott a játszótér bekerítéséről, a november-október tsz tagjai pedig elvégezték a betonozási munkákat. a tizsaórsi újtelepi lakosok még az év első negyedében panaszták, hogy nincs üzlet a környékükön. a községben már épül s előreláthatólag még ez évben elkészül az új üzletház, ahol ételmiszereket, háztartási eszközöket árusítanak majd. török-szentmiklóson a kedvező természeti adottságok jobb kihasználását szorgalmazták egyes tanácstagok fogadóóráin. most elhatározták, hogy a festői gyógyfürdő szomszédságában napközis tábort állítanak fel./mti/

... ..

bb. 18. beton- és műanyagalkatrészekkel négymillió forintos megtakarítás a hódmezővásárhelyi mérleggyárban

vid te/gy/szf

1963. július 24.

a hódmezővásárhelyi mérleggyárban az utóbbi időben sok újítást vezettek be a hagyományos alkatrész-anyagoknak, a fának, szinesfémnek, betonnal, műanyaggal való helyettesítésére. az idén mintegy négymillió forintot takarítanak meg az újításokkal.

a tiz- és husztonnás hidmérlegekhez tölgyfa helyett vasbetonpallókat alkalmaznak, olcsó hazai anyagokból. állatmérlegek favázát vasanyaggal helyettesítik. mindez évente körülbelül két és félezer köbméter faanyag megtakarítást eredményez. a husz kilogrammos gyorsmérlegek burkolatát szinesfém helyett vaslemezről, a súlytányérokat pedig öntöttvas helyett műanyagból készítik. ez együttesen másfélmillió forintos megtakarítást jelent. a műanyagot a legnagyobb mértékben az új típusú, felrakósúlyos mérlegnél használják fel. ennek alapja, toronyburkolata, is tetszetős, csontszinű meg piros műanyag. a mérleg érdekessége még, hogy nincs súlytányérja, mert a burkolaton belül levő súly láthatatlanul, kívül elhelyezett műanyagomb fogatásával rakható le és fel, a mérendő súly mennyiségének megfelelően. az újfajta mérleg sorozatgyártását most kezdték meg, s az idén kétezret adnak át belől a kereskedelemnek./mti/

... ..

9.45/1

-10-

bb. 20. „dupla elnökök” - 18 tapasztalt termelőszövetkezeti vezető segíti már a gyengébben gazdálkodó baranyai tsz-eket

vid j/gy/ká

1963. július 24.

új fogalom született az idén a baranyai falvakban: a „dupla elnök”. azokat a tsz elnököket hívják így, akik egyszerre két szövetkezeti gazdaságot irányítanak. a tréfás elnevezés rangot, megbecsülést jelent. a „dupla elnökök”, ugyanígy mind egy-egy jól működő közös gazdaság vezetői, akiket valamelyik közeli, gyengén gazdálkodó termelőszövetkezet tagsága hívott meg és választott elnöknek. tavaly mindössze két ilyen elnök volt a megyében. az idén „az erősebb segítse a gyengét”, mozgalom keretében - már 18 vezető vállalt második elnökséget. nagyobbreszük társadalmi munkában látja el ezt a nehéz, felelősségteljes feladatot.

ahhoz, hogy az eddig gyengén működő termelőszövetkezetekben jó eredményeket érjenek el, legalább 2 évre van szükségük az új elnököknek, akiket csak a tél, illetve a tavasz folyamán választottak meg a tagok. ám e rövid idő alatt is sikerült alapvető változásokat elérniük a gondjaikra bízott második szövetkezeti gazdaságokban. mégpedig azzal az egyszerű módszerrel, hogy átültették mindazokat a hasznos szokásokat, eljárásokat, amelyek náluk már jól beváltak. így például előlegosztást, és ez valóban kedvező hatással van a munkafegyelemre. átalakították a munkaszervezeteket, és több önállóságot adtak a brigádvezetőknek. jobban bevonják a tagságot a felmerülő problémák megvitatásába, megoldásába. több helyen máris biztató kilátás van arra, hogy az eddig gyengén működő, többnyire mérleghiányos termelőszövetkezet legalábbis közepes eredményt érjen el az idén. ez a helyzet például a drávafoki új esztendő tsz-ben, amelyet győri Antal bogdásai, a dencsházi március 15. tsz-ben, amelyet hatta József rózsafai, vagy a garéi közös akarat tsz-ben, amelyet kislaki László pogányi elnök vezet./mti/

... ..

9.50/1

-11-

Handwritten signature or initials

bb.21. a modern butorok egész évre tervezett mennyiségének kétharmada a második félévben kerül forgalomba - bővül a választék - növelik az importot

1 tó/n ki

1963. július 24.

az év első felében a múlt év azonos időszakához képest 14 százalékkal nőtt a butorforgalom, az ellátás mégsem volt zökkenőmentes. különösen a kedvelt modern butorok, a varia és a csillag-varia, a konyha és egyes importbutorok hiányoztak időnként. a kereskedelem rendelései és import tervei lényegesen nagyobbak voltak a tavalyinál, a teljesítést azonban erősen gátolta a kedvezőtlen téli időjárás, a hazai butoripar - főleg anyaghiány miatt - a modern butorok egész évre tervezett mennyiségének csak egyharmadát tudta elkészíteni, és a behozatal is elmaradt a tervezettől.

a második félévben a butorellátás, a belkereskedelmi minisztérium szerint lényegesen jobb lesz, mint az első félévben volt. a hazai ipar nagy erőfeszítéseket tesz az elmaradás pótlására. a budapesti butoripari vállalatnál például meggyorsítják az automata megmunkáló gépsor szerelését, s a terv szerint az év vége helyett már szeptemberben üzembe helyezik. minden remény megvan arra, hogy a hazai butoripartól kétszer annyi modern butort kap a kereskedelem, mint az első félévben. nemcsak a mennyiség növekszik, hanem a választék is bővül. az eddigi modern butorokon kívül forgalomba kerül a derü nevű lakószoba, amelyet négyféleképpen lehet variálni és az ugyancsak modern jutka hálószoba is. eredetileg erre az évre 25 ezer, hazai gyártású és import, komplett modern lakószoba garnitúra forgalomba hozatalát tervezték, a növekvő keresletre való tekintettel azonban engedélyezték az import növelését. a többlétszállításokat már lekötötték. mindezek lényegesen jobb ellátást ígérnek a második félévben, a számítások szerint azonban a növekvő igényeket mégsem sikerül teljes mértékben kielégíteni.

az ellátás folyamatosságát az is segíti majd, hogy mind a nagykereskedelem, mind a kiskereskedelem új raktárteret kap a második félévben./mti/

9.55/j

-12-

Rk

bb. 23. hatmillió köbméteres víztároló tavat alakítanak ki berhidánál, a séd patak völgyében

1 sb/gg/gy/ki

1963. július 24.

a lakosság, az ipar és a mezőgazdaság vízellátásának fejlesztésére nagy tároló tavak építése kezdődött az országban az elmúlt években. az oroszlanói erőmű hűtőtava és borsod megye rakacai víztárolója már elkészült, most pedig a gyöngyös-oroszi ércelőkészítőmű tavát építik, a vízügyi tervező iroda dolgozói azonban máris újabb munkákat készítenek elő. a napokban adták át a berhida közelében megépítésre kerülő új víztároló beruházási programját.

a berhidai tavat a séd patak völgyében alakítják ki. ez jóval nagyobb lesz a rakacainál. a hólé és a bő tavaszi csapadék visszatartásával hatmillió köbméter vizet tárol majd a nyári száraz évszakra, tehát kéreken egymillió köbméterrel többet, mint a rakacai tó. a séd patak mély völgye azonban tízmillió köbméter víz összegyűjtésére is alkalmas lenne, de akkor a tó elöntené papkeszi községet. ezért 11 méter magas gáttal zárják el a völgyet, hogy a falutól 200 méterre már megálljon a víz. az új tó elsősorban a mezőgazdaságot segíti, mert mintegy 5 000 hold öntözését teszi lehetővé.

a beruházási program ütemezése szerint a részletes tervek elkészítése után, 1965-ben kezdődik meg az építkezés és 1967-ben fejeződik be. a mezőgazdaságnak és a környék nagyüzemeinek viszont már előbb is szüksége lenne a vízre. ezért a tervezők vállalták, hogy meggyorsítják a munkát, ha a székesfehérvári vízügyi igazgatóság még az idén elvégzi a részletes tanulmányvizsgálatokat. ebben az esetben csaknem egy évvel előtt adásra kerülhet az új tároló.

a tervező intézet mérnökei az év végére elkészítik a gaja patak víztároló tó beruházási programját is. ebben a tóban ugyancsak 5-6 millió köbméter vizet tárolnak majd székesfehérvár közelében. ezenkívül még öt patak völgyéről készítenek tanulmányokat, hogy kiválaszthassák a leggazdaságosabban felépíthető új tárolókat./mti/

10.03/j

-13-

Rk

bb 8. „szuper-szupernovák,, - óriási energiájú „rádióadók,,
a távoli csillagvárosokban

1 tz/hmé szb ki

1963. július 24.

a csillagászok a világegyetem különböző tájairól olyan rendkívül erős rádiósugárzásokat észlelnek, amelyeket sokkal nagyobb energiának kell létrehozni, mint amennyit a csillagok belsejében végbemenő atommagátalakulás termelhet.

keletkezésükre vonatkozólag végleges álláspont még nem alakult ki. az mindenestre valószínűnek látszik, hogy a sugárzás forrása az az igen kicsiny, de rendkívül nagy energiatartalmú, feltehetőleg gázokból álló mag, amelyet már több ilyen csillagrendszer - csillagváros - középpontjában sikerült kimutatni. így az andromeda-köd közepén felismertek egy mindössze 50 fényév átmérőjű magot, és hasonló méretű magot nemrég a mi tejutrendszerünk középponti tájain is sikerült felfedezni.

volt már olyan elképzelés, hogy ha a csillagrendszernek a legsűrűbb részében egy csillag felrobban - ez az úgynevezett szupernova-jelenség - a robbanás áttérjed a többi közeli csillagokra is, s az egyszerre felszabaduló energiák együttesen hozzák létre a rendkívül erős sugárzást, csak hogy az észlelt energia létrehozásához legalább 10 millió, sőt esetleg 10 milliárd csillagnak kellene egyszerre felrobbania, ami a valóságban természetesen aligha képzelhető el.

legújabbban hoyle és fowler angol csillagászok új elképzelésüket tették közzé a jelenség magyarázatára, abból indulnak ki, hogy az atommagátalakulások energiája a tömeggel egyenes arányban, a gravitációs energia viszont négyzetes arányban nő. ha például egy ilyen gázfelhő tömege ezerszerese a nap tömegének, akkor „atomenergiája,, csak ezerszer, gravitációs energiája viszont milliószor nagyobb, mint a napé. mivel pedig jogos a feltételezés, hogy ezeknek a gázmagoknak rendkívül hatalmas a tömege, így összehúzódásuk közben olyan óriási gravitációs energiának kell felszabadulnia, amely sokszorosan haladja meg még a szupernovák felrobbanásakor keletkező energiákat is.

az angol csillagászok szerint egyébként ez a jelenség - amelyet találóan „szuper-szupernovának,, emlegetnek - a csillagok keletkezésének korai szakaszában lép fel. szerintük ugyanis a csillagok éppen az ilyen gázfelhők összehúzódásából, a gázfelhő részekre bomlása közben jönnek létre. eszerint tehát ezek a rendkívül erős rádiósugárzások tulajdonképpen a távoli csillagvárosokban lejátszódó csillagszületések híréért vinnék szét a világegyetemben. /mti/

8.48/j

44-

bb 24. egy év alatt 56.1 millió köbméter gázt adott a fővárosnak dunaujváros - nagyjavítás a gázindító állomáson

vid te szb -cz

1963. július 24.

a dunai vasmű kokszevegyszeri gyárában tavaly júliusban helyezték üzembe a gázüzemet, amely egy év alatt 56.1 millió köbméter gázt továbbított a fővárosba.

mivel a főváros gázigénye a nyáron csökkent, a fővárosi gázművekkel egyetértésben júliust használják fel a gázüzem gépeinek és berendezéseinek a karbantartására. ez idő alatt véglegesítik az ideiglenes műszereket, egyes csőhálózatokat pedig téliesítenek. a kokszolóműben a kamra- és a kohógáz keveréséhez, kalóriájának pontos beállításához ugyanazt a „égősmeleg,, szabályozó automatát szereltek be. egy másik automata, amelyet szintén most szereltek fel, a távvezetékben továbbítandó gáz hőmérsékletét szabályozza. a naftalinmosó toronyba automatikus szintszabályozót állítottak be. a nagykiterjedésű üzem gépeinek műszereit összekötötték a műszerszobával, ahonnan ezentúl valamennyi gép üzemeltetés közben ellenőrizhető lesz.

a végleges műszerezési és karbantartási munkákkal a kokszevegyszeri gyár üzemfenntartói és a gázindító dolgozói tervszerűen haladnak. a tervek szerint a dunaujvárosi gázindító állomás augusztus 1-én kezdi meg ismét a fővárosnak a gázszolgáltatást. /mti/

bb 25. hidraulikus berendezés a rakodás könnyítésére

1 sl/gk szb ki

1963. július 24.

a „hidro,, üzemi- és rakodóberendezéseket gyártó ktsz újfajta emelőberendezést készített, amelynek a vasuti rakodásnál és az élelmiszerek szállításánál veszik majd nagy hasznát. a gép egy kar elmozdítására öt mázsa terhet három méter magasra képes felemelni, ilymódon olyan munkákat is gépesíthetnek, amelyekhez eddig nagyobb teljesítményű gépeket nem volt érdemes beszerezni.

a kereskedelmi minőségellenőrző intézet megfelelőnek találta az újfajta emelőt, s a szövetkezet az igények felmérése után megkezdi a gyártást. /mti/

10.07/j

-15-

bb 26. teljes „üzemben,, a keleti főcsatorna

vid j szb ká

1963. július 24.

a kánikulai forróságban több mint kétmillió köbméter vizet ad naponta öntözésre a hajdusági, szolnoki és békés megyei közös gazdaságoknak a keleti főcsatorna. hetven nagy vízkivételi helyen éjjel-nappal dolgoznak a szivattyúk, nyomják a vizet az öntözőcsatornába. az új folyó állandó „utánpótlást,, kap a tiszából, - a legnagyobb hőségben is elegendő víz áll a gazdaságok rendelkezésére. hajdu-bihar megye termelőszövetkezetei az idén 41 000 hold öntözését vették tervbe, s ebből 33 000 hold már rendszeresen kap mesterséges csapadékot. /mti/

bb 27. 300 000 diák a baranyai mozikban - filmklubok, filmkö-
rök alakulnak a megye iskoláiban

vid hi/tné szb sr

1963. július 24.

baranya megyében az elmúlt tanévben majdnem 300 000 diák nézte meg a tanulóifjúság részére ajánlott filmeket. a diákok szervezett mozilátogatását az iskolákkal kötött szerződések alapján kedvezményes helyárrakkal oldották meg. a következő tanévtől kezdődően más, változatosabb módszereket is kidolgoznak. így például a szigetvári gimnáziumban jól bevált filmkör mintájára a megye más középiskoláiban is alakítanak filmköröket, több helyütt filmklubot hoznak létre. /mti/

b 28. a vagonok állásidejének csökkentésére készenléti rako-
dó kisz-brigádok alakultak a budapesti konzervgyárban

i to/te szb ki

1963. július 24.

a budapesti konzervgyárban csucsidényben egyik legfőbb gond a nyersanyaggal beérkező vagonok kiürítése és a készáru elszállítás. különösen fontos a vagonok állásidejének csökkentése most, amikor a máv-nak minden kocsira égetően szüksége van. körülbelül százan foglalkoznak a gyárban vagonrakodással, sokszor azonban nem tudnak megbirkózni határidőre a munkával, mert a vagonok nem ütemesen, hanem lökészerűen érkeznek. előfordul, hogy egy-egy nap 25-30 vagon paradicsom, 15-20 vagon alma és más áru is érkezik, másfél-kétszeresen több mint amennyit várnak.

a rakodási gondok enyhítésére a gyári kisz vb. a fiatalok segítségét kérte. felhívásukra készenléti vagonrakodó brigádokat alakítanak az alapszervezetek, s ahol legszükségesebb, ott segítenek. a brigádokba munkakörüktől függetlenül jelentkeztek fiatalok és idősebbek egyaránt. az adminisztrációs alapszervezet fiataljai például két rakodóbrigádot alakítottak. /mti/

bb 29. új takarmányakció indult: 2000 vagon árpa-kölcsön
a termelőszövetkezeteknek

vid j szb ká

1963. július 24.

a közös gazdaságoknak 22 százalékában az őszi árpák számottevő kárt szenvedtek a télen és koratavasszal, így - noha az új termés többsége már a magtárakban van - több helyen abrakhiány fejelelkezik. azzal a céllal, hogy az állatállomány fejlődésében: a szaporulat felnevelésében és a hozamokban visszaesés ne következzen be, a földművelésügyi minisztérium takarmánygazdálkodási osztálya nemrégiben új kedvezményes akciót indított a rászoruló termelőszövetkezetek megsegítésére. a „kukorica-zöldhitel,, akció keretében összesen 2000 vagon árpát kapnak kölcsön a közös gazdaságok. ebből 1000 vagonnal az utóbbi napokban már ki is osztottak. a megyei takarmánygazdálkodási bizottságok felmérése alapján a kölcsön megadik feltét is hamarosan kiosztják. a „kukorica-zöldhitel,, kölcsönt a termelőszövetkezetek azonos mennyiségű szemeskukoricából törleszthetik majd vissza. /mti/

bb 30. sasfészek a diófán

vid j szb ká

1963. július 24.

szokatlan fészkelőhelyet választott egy békászósaspár a regölyi szőlőkben. a kiveszőben levő, ritka ragadozó madarak az erdőn kívül, egy elhagyatott szőlőskertben álló diófa tetőjén raktak fészket, amelyben két fiókat nevelnek. a kis békászósasok most végzik repülőgyakorlataikat: magasan szállanak a környék felett. /mti/

bb 31. egyre több műanyagot használnak a hódmezővásárhelyi kötöttárugyárban

vid gk szb szf

1963. július 24.

a hódmezővásárhelyi divatkötöttárugyárban az idén kétszer annyi felsőruházati cikket készítenek szintetikus anyagból, mint tavaly. ez azt jelenti, hogy az év végéig mintegy 280 ezer férfi-, női- és gyermekpulóvert, kardigánt gyártanak, főként japán kasmilonból, illetve olasz woolakrilból.

a műanyagszálakat rövidesen felhasználják egyes cikkek tartósságának növelésére is. az üzem egyik műszaki brigádja eredményes kísérleteket folytat a tréningruhák műszálal való erősítésére. a kötőgépekhez olyan berendezést szerkeztettek, amellyel lehetővé válik, hogy a műszál a ruháknak csak a felső rétegébe kerüljön, ezáltal a tréningruha kopásállóbbá, színe pedig tetszetősebbé, fényesebbé válik. /mti/

bb 32. sorozatban készül a finompékárak kemencéje - jön az automata kenyérsütő kemence

i st/tr-lm ki

1963. július 24.

a vegyipari gép- és radiátorgyár egyik mérnökcsoportja hosszabb idő óta foglalkozik a kenyérsütés korszerűsítésével. eddig hatféle korszerű sütőkemencét szerkesztettek, ezekből évente mintegy százat készít a gyár a pékségek részére. olaj- és gáztüzelésű kemencék sorra kiszorítják a sütőüzemekből a szenet, s eltűnnek a közismert hosszú-nyelű péklapátok is, mert a kenyeret korszerű megoldásokkal, szállítópályákon juttatják a kemencébe, s onnan a raktárba.

a finom pékárak, a zsemlye, a kifli sütésére alkalmas, óránként 150 kiló teljesítményű kemence mintapéldányát rákospalotán a dugonics utcai péküzemben próbálták ki, mégpedig sikerrel, s a tapasztalatok alapján a napokban a kemence sorozatgyártását is megkezdték. ezzel azonban nem fejeződött be a kemencefejlesztés programja, mert most készül a hetedik az eddigi legkorszerűbb kemencetípus, amelynél minden műveletet automatizálják. a berendezést úgy alakítják ki, hogy a dagasztástól és a kelesztéstől a kenyér raktárbeszállításáig minden műveletet gép végezzen. az új kemence naponta, három műszakban, majdnem 200 mázsa kenyér sütésére alkalmas. a félig megsült kenyeret a hagyományoktól eltérően nem kell alacsonyabb hőmérsékletű kemencébe átteni, mert az új kemence különböző pontjain a sülés fázisának megfelelően más és más a hőmérséklet. a kenyér tésztáját a kemence felső szektorában 280 fokos hőmérséklet fogadja, ezután a tészta mozgó szerkezet segítségével lassu „vándorlásra„ indul, s mire a kemence aljára ér, a hőmérséklet az utósütésnek megfelelő 250 fokra csökken.

az automata kemence első példányát a rákospalotai czabán samu téri péküzemben helyezik üzembe, s mielőtt kedvező tapasztalatokat szereznek, ennek a berendezésnek a sorozatgyártása is megkezdődik./mti/

10.23/1

-18-

pk

bb 33. teljes virágpombóban a szatmári napraforgótáblák - bő termést ígérnek a szovjet fajták

vid j szb ká

1963. július 24.

szabolcs- szatmár megye beregi és erdőháti táján több mint 35 000 holdon vetettek napraforgót a termelősövetkezetek. mintegy 20 000 holdon nagy olajtartalmú szovjet napraforgófajták teremnek, amelyek nem nevelnek ugyan magas szárat, de magtányérjuk kétszer akkora, mint a nálunk termesztetteké. ezekkel a fajtákkal az elmúlt esztendőben elérték a 8 mázsa átlagot, az idén pedig 9-10 mázsa termésre számítanak.

a napraforgótáblákon kifejlődtek a tányérok, s ezekben a napokban sárga virágok százazrei kísérik a nap járását. a növény nap után fordulása 8-10 napig tart, azután a megtermékenyült virágok a föld felé fordulnak, s a bugákban megértelik az értékes olajat tartalmazó magot. szabolcs-szatmár megye nagyüzemeiből az előzetes számítások szerint több mint 200 000 mázsa, 40-50 százalék olajat tartalmazó napraforgómagot szállítanak összesen a feldolgozó üzemekbe. /mti/

--

bb 34. üzemi próba a metallóchemia új lithopon gyárában

i st/tr szb ki

1963. július 24.

a fehér olajfesték gyártása évek óta jelentős valutájába kerül az országnak, mert a festék lithopon nevű alapanyagának előállítására kapacitás hiányában hazánkban három év óta szünetel. évente több ezer tonna alapanyagot kellett külföldről vásárolni, tonnánként hétezer-nyolcezer forintért.

a metallochemiában most új lithopon üzemet hoztak létre, a napokban megkezdődött a korszerű őrölő és szárítóművek üzemi próbája és három évi szünet után a jövő hónapban ismét megkezdik a lithopon nagyüzemi gyártását. évente kétezerkétszáz tonnát készítenek majd e fontos alapanyagból, s ezzel több mint 16 millió forint értékű importtól mentesítik a népgazdaságot./mti/

--

bb 35. falvakba mennek tanítani a baján végzett új pedagógusok

vid hi/tné szb sr

1963. július 24.

a bajai tanítóképzőben az idén ismét több mint 60 fiatal végzett. többségük a falusi iskolákban vállalt nevelői állást. negyvenheten a bács megyei falvakban, a többiek a szomszédos megyék iskoláiban oktatnak majd. /mti/

--

10.43/n

-19-

h.a.

bb 32. sorozatban készül a finompékárú kemencéje - jön az automata kenyérsütő kemence

i st/tr-lm ki

1963. július 24.

a vegyipari gép- és radiátorgyár egyik mérnökcsoportja hosszabb idő óta foglalkozik a kenyérsütés korszerűsítésével. eddig hatféle korszerű sütőkemencét szerkesztettek, ezekből évente mintegy százat készít a gyár a pékségek részére. olaj- és gáztüzelésű kemencék sorra kiszorítják a sütőüzemekből a szenet, s eltűnnek a közismert hosszú-nyelű péklapátok is, mert a kenyeret korszerű megoldásokkal, szállítópályákon juttatják a kemencébe, s onnan a raktárba.

a finom pékárú, a zsemlye, a kifli sütésére alkalmas, óránként 150 kiló teljesítményű kemence mintapéldányát rákospalotán a dugonics utcai péküzemben próbálták ki, mégpedig sikerrel, s a tapasztalatok alapján a napokban a kemence sorozatgyártását is megkezdték. ezzel azonban nem fejeződött be a kemencefejlesztés programja, mert most készül a hetedik az eddigi legkorszerűbb kemencetípus, amelynél minden műveletet automatizálják. a berendezést úgy alakítják ki, hogy a dagasztástól és a kelesztéstől a kenyér raktárbeszállításáig minden műveletet gép végezzen. az új kemence naponta, három műszakban, majdnem 200 mázsa kenyér sütésére alkalmas. a félig megsült kenyeret a hagyományoktól eltérően nem kell alacsonyabb hőmérsékletű kemencébe áttenni, mert az új kemence különböző pontjain a sülés fázisának megfelelően más és más a hőmérséklet. a kenyér tésztáját a kemence felső szektorában 280 fokos hőmérséklet fogadja, ezután a tészta mozgó szerkezet segítségével lassu „vándorlásra„ indul, s mire a kemence aljára ér, a hőmérséklet az utósütésnek megfelelő 250 fokra csökken.

az automata kemence első példányát a rákospalotai czabán samu téri péküzemben helyezik üzembe, s mihelyt kedvező tapasztalatokat szereznek, ennek a berendezésnek a sorozatgyártása is megkezdődik./miti/

10.23/j

-18-

PKP

bb 33. teljes virágpombában a szatmári napraforgóátlák - bő termést ígérnek a szovjet fajták

vid j szb ká

1963. július 24.

szabolcs- szatmár megye beregi és erdőháti táján több mint 35 000 holdon vetettek napraforgót a termelőszövetkezetek. mintegy 20 000 holdon nagy olajtartalmú szovjet napraforgófajták teremnek, amelyek nem nevelnek ugyan magas szárat, de magtányérjuk kétszer akkora, mint a nálunk termesztetteké. ezekkel a fajtákkal az elmúlt esztendőben elérték a 8 mázsás átlagot, az idén pedig 9-10 mázsás termésre számítanak.

a napraforgóátlákon kifejlődtek a tányérok, s ezekben a napokban sárga virágok százezrei kísérik a nap járását. a növény nap után fordulása 8-10 napig tart, azután a megtermékenyült virágok a föld felé fordulnak, s a bugákban megértelik az értékes olajat tartalmazó magot. szabolcs-szatmár megye nagyüzemeiből az előzetes számítások szerint több mint 200 000 mázsa, 40-50 százalék olajat tartalmazó napraforgómagot szállítanak ősszel a feldolgozó üzemekbe. /mti/

--

bb 34. üzemi próba a metallóchemia új lithopon gyárában

i st/tr szb ki

1963. július 24.

a fehér olajfesték gyártása évek óta jelentős valutájába kerül az országnak, mert a festék lithopon nevű alapanyagának előállítására kapacitás hiányában hazánkban három év óta szünetel. évente több ezer tonna alapanyagot kellett külföldről vásárolni, tonnánként hétezer-nyolcezer forintért.

a metallochemiában most új lithopon üzemet hoztak létre, a napokban megkezdődött a korszerű őrölő és szárítóművek üzemi próbája és három évi szünet után a jövő hónapban ismét megkezdik a lithopon nagyüzemi gyártását. évente kétezerkétszáz tonnát készítenek majd e fontos alapanyagból, s ezzel több mint 16 millió forint értékű importtól mentesítik a népgazdaságot./mti/

--

bb 35. falvakba mennek tanítani a baján végzett új pedagógusok

vid hi/tné szb sr

1963. július 24.

a bajai tanítóképzőben az idén ismét több mint 60 fiatal végzett. többségük a falusi iskolákban vállalt nevelői állást. negyvenheten a bács megyei falvakban, a többiek a szomszédos megyék iskoláiban oktatnak majd. /mti/

--

10.43/n

-19-

B.A.

bb 38. husvágástól a káposztaszeteletelésig - új konyhagépek egy korszerűsített szombathelyi üzemben

vid te szb szf

1963. július 24.

a szombathelyi öntőde és fémmegmunkáló vállalatot 1 800 000 forintos költséggel korszerűsítették. a megíjodott üzem műszaki átadása a napokban zajlott le. az itt készült konyhagépek ismertté tették az üzemet az országban és a határokon túl. óceánjáró hajók konyhájában, külföldi vendéglátó üzemekben, hazai üzemi konyhákban, üzletekben találkozni konyhagépeivel. az idén az ugynevezett egyetemés konyhagéphez újabb segédgépeket gyártottak. például, a husszövőgép a többszáz személyre dolgozó konyhákban könnyíti meg a sütésre váró hús előkészítését.

a korszerűsítéssel egyidőben új gyártmányokat is bevezetnek. ilyen a konyhai gyorsvágógép, amely a husvágás a káposztaszeteletelésig számos műveletre képes. több új gyártmány prototípusa készül a kísérleti műhelyekben. nagyteljesítményű mák- és dióőrölőket szerkesztenek. korszerűsítik a 60 literes habverőgépeket és a szikvizkeverő berendezést is. /mti/

bb 39. százezer tonna szén terven felül a pécsi és komlói bányákból

vid te szb szf

1963. július 24.

a mecseki szénbányászati tröszt területén ezekben a napokban zajlanak le az év első hat hónapjának munkáját értékelő és a második félév feladatait meghatározó műszaki és termelési tanácskozások. a bányászok több mint százezer tonna fekete-szenet adtak az év eleje óta terven felül, részben a hétköznapiakra előirányzott mennyiség túlteljesítéséből, részben pedig a vasárnapi munka eredményeként. műszakonként egy-egy dolgozóra jutó teljesítmény a pécsi bányáknál 65, komlón 14 kilogrammal haladta meg az előírtat.

a második félév egyik legérdekesebb eseményére a komlói kossuth-bányában került sor. a napokban megkezdtek a cseh rendszű, ugynevezett hálós fejtés nagyüzemi alkalmazását. a lényege az, hogy a 8-12 méter vastag lapos dőlésű telepnek csak az alsó és felső szelétét fejtik le, míg a középső szelétet megfelelő biztosítási eljárásokkal közvetlenül a szállítószalagra omlasztják. a rendkívül gazdaságos módszerrel naponta 70-80 vagon szenet juttatnak rövidesen külszínre egyetlen fejtésből. az egy főre jutó teljesítményt három és fél mázsáról 5-6 mázsára növelik. a százezer tonnás szénmező kitermelésének ideje öt hónappal rövidül le ilyen módon. a termeléssel egyidejűleg előkészítők folynak újabb két hálósfejtés kialakítására. az újszerű feladattal szocialista brigádokat biznak meg kossuth-bányán. /mti/

10.50/1

bb 36. az alkotmány ünnepére átadják az első új lakásokat a jászdózsai árvízvérsültséknak

vid te-lm szf

1963. július 24.

naponta kétszáz társadalmi munkás dolgozik az árvíz-sújtotta jászdózsa újjáépítésén. a környék tanácsainak, termelőszövetkezeti építőbrigádjainak összefogásával eddig 42 új családi otthon falait húzták fel. tizenöt épületen már rajta van a tető is. a jászágók szép példáját adják az önzetlen segítségnek. a jászberényi városi tanács munkabrigádja már az egyik épület belsejét vakolja. ezt a lakást előreláthatólag két-három hét múlva adják át beköltözésre németi Istvánné négygyermekes anyának. a megyei tanács kollektívája az utolsó simításokat végzi turai Miklós ötgyermekes munkás új házában. a faluban szorgoskodnak a jászfelsőszentgyörgyi, jánoshid, alattyáni társadalmi munkások, a turkevei, jászberényi termelőszövetkezetek közös építővállalatainak munkabrigádjai.

a megye tanácsai eddig községfejlesztési alapjukból háromszázezer forintot juttattak a jászdózsaiaknak törpevizmű építésére, a vízvezeték-hálózat fejlesztésére, utak karbantartására, javítására. alkotmányunk ünnepére a tervek szerint mintegy 30-40 új házba már beköltözhetnek az első lakók. /mti/

bb 37. száz kilométer hosszú utat építettek tizenkétezer mázsa pernyével

vid te-lm szf

1963. július 24.

tatabányai erőmű kazánjaiból kikerülő nagymennyiségű pernyét eredményesen hasznosítják: drága segédanyagokat pótolnak a korábban szemétként kezelt korommal. több tatabányai bányában évek óta a kifőrt szén helyét tömedékelik, iszapolják a homoknál lényegesen olcsóbb pernyével. a cement- és mészművek a cement őrlésénél a klinker egy kis részét helyettesíti vele.

újabb az utépitkezéseknél is „tért hódít”, a pernye. a tatabányai ipari melléktermék feldolgozó vállalat újításával a kisebb forgalmu aszfaltutak és járdák építésénél a mészkőliszt 30-50 százalékát helyettesítik ezzel az anyaggal. kezdetben csak néhány helyen alkalmazták, most azonban egyre több megyében fedezik fel a pernyének azt a jelentős előnyét, hogy egyharmadával olcsóbb a mészkőlisztnél, s ugyanolyan jól sűríti a bitumént. a napokban már a tizenkétezredik mázsa pernyét szállították el a tatabányai ipari melléktermék feldolgozó vállalatától. ezt a mennyiséget száz kilométer ut, illetve járda építésére használták fel és csaknem félmillió forint értékű mészkőlisztet helyettesítettek vele. /mti/

10.57/1

bb 40. minden harmadik agrármérnök-hallgató társadalmi ösztöndíjban részesül

i le szb ká

1963. július 24.

csaknem 300 társadalmi ösztöndíjas egyetemi és főiskolai hallgató végez az idén az agrárfelsőoktatási intézményekben. a mezőgazdasági üzemek, vállalatok, intézmények mind nagyobb számban járulnak hozzá anyagi támogatással leendő szakembereik tanulmányaihoz. az 1959-60-as tanévben az agrármérnök-hallgatóknak - beleértve a kertészeket és mezőgazdasági mérnököket is - tíz százaléka részesült társadalmi ösztöndíjban, 1960-61-ben 18, 61-62-ben 23 százalék, a legutóbbi tanévben pedig már minden harmadik, összesen 1440 diák kapott havi 400-700 forintot leendő munkahelyétől.

a termelőszövetkezeteknek néhány évvel ezelőtt még alig voltak ösztöndíjasaik, hiszen a gazdaságilag erősek kész szakembereket alkalmaztak, a gyengék pedig nem győzték a kiadást. így eddig mindössze százán kerültek előzetes szerződés alapján termelőszövetkezetbe, a legközelebbi években azonban számuk jelentősen megnövekszik. az állam ugyanis 400 társadalmi ösztöndíj anyagi fedezetét biztosítja a gyenge szövetkezetek részére. az érdeklődés igen nagy. számos szövetkezet már nem a főiskolától kér javaslatot, hanem maga küld anyagi támogatással tanulni olyan fiatalokat, akiket azután alkalmazni kíván.

mind több az olyan termelőszövetkezet, amelynek már saját erejéből is telik a taníttatásra. győr megyében például egyetlen szövetkezet se veszi igénybe az állam ilyen jellegű anyagi segítségét, hanem járásonként közösen létesítettek ösztöndíjalapot, s a szakembert majd abban a szövetkezetbe küldik, hol a legnagyobb szükség van rá. az előzetes érdeklődés és jelentkezések szerint a mezőgazdasági üzemek, intézmények szeptemberben a tavalyinál kétszer több egyetemistával kötnek társadalmi ösztöndíjszerződést. /mti/

bb 41. fokozatosan csökken a bűnözés, egyes bűncselekmény-kategóriák megszűnőben vannak - az ülnök-bíráskodás segítségével az igazságszolgáltatásban

i hi/gk szb sr

1963. július 24.

ezekben a napokban fővárosszerte munkához látnak a budapesti bíróságok újonnan megválasztott népi ülnökeit. ebből az alkalomból dr. világos Lajos, a fővárosi bíróság elnökhelyettese az alábbi nyilatkozatot adta az mti munkatársának:

/folyt.köv./

11.20/1

bb 41. /fokozatosan csökken... 1. folyt./- szb

- a közelmúltban lezajlott választás során az 1960. évi-hez képest lényegesen kevesebb ülnök megválasztására került sor. ennek elsősorban az az oka, hogy az új törvények életbe lépésével jelentősen csökkent a fővárosi bíróság hatáskörébe tartozó ügyek száma. de nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, - s ezt örömmel kell nyugtázni -, hogy a szocializmus építésének előrehaladásával a bűnözés fokozatosan csökken hazánkban. vannak olyan bűncselekmény-kategóriák, amelyek szocialista társadalmi rendünkben csaknem teljesen elenyésztek. így például a zsarolás miatt elítéltek száma a múlt évben 91 százalékkal, az orgazdaság és bűnpártolás miatt elítélteké 71 százalékkal volt kevesebb, mint a felszabadulás előtti években. nagy mértékben csökkent a lopás, különösen pedig a rablás miatt elítéltek aránya. a politikai büntettek száma százalékosan ma már alig fejezhető ki, az államellenes bűncselekmények köre pedig jóformán az izgatás büntetetté szűkült le.

- az ülnök-bíráskodásban az az alapvető elv jut kifejezésre, hogy a bűnözés elleni eredményes küzdelem az egész társadalom ügye, minden öntudatos állampolgár erkölcsi kötelessége. a különböző üzemekből, hivatalokból és intézményekből megválasztott ülnökbírák egyenrangúak a hivatásos bírakkal. ez nem jelenti azt, hogy az ülnökbíró bonyolult jogi problémákat, minősítési kérdéseket oldjon meg, hanem azt jelenti, hogy teljes aktivitással vegyen részt az ügy fetterítésében, a bűnösség vagy az ártatlanság megállapításában, hasontólképpen a büntetés kiszabásában. ülnökeink cselekvő részvevői az igazságszolgáltatásnak, hiszen a tárgyaláson kérdéseket intézhetnek a vádlotthoz, a tanukhoz, a szakértőkhöz. a tanácskozás során pedig - amennyiben véleményük nem egyezik a hivatásos bíróséval, azt le is szavazhatják, - amire már több példa volt az elmúlt időszakban, - vagy különvéleményt élhetnek.

- az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy ülnök-bíránk tevékenysége egyre fokozódik. magas fokú politikai érettségről, alapos emberismeretről, széleskörű üzemi ismeretekről tesznek tanubizonyosságot. működésük jelentősége éppen abban áll: megóvják a hivatásos bírót attól, hogy csupán az aktát nézze, hogy a konkrét ügyet, mint rideg jogesetet vizsgálja. számtalan esetben éppen az ülnök-bíró szakmai tudása, életismerete vezette el a bíróságot a helyes döntés meghozatalához.

- budapesti viszonylatban évente csaknem háromezer ülnök fordult meg bíróságainkon. ez lehetővé teszi, hogy a népi ülnökök visszatérve munkahelyeikre - széleskörű nevelő munkát végezzenek, hatékony jogi propagandát fejtsenek ki. a bírósági munkában részvevő ülnökök közvetítésével az igazságszolgáltatási tevékenység a szó legtágabb értelmében vett politikai nevelő munkává szélesedhet ki, - mondotta befejezésül dr. világos Lajos. /mti/

--

11.41/1

bb 42. jelentkezzenek a károsultak

j-lm -cz

1963. július 24.

akiktől 1963. június 26-án vagy az ezt követő napokban a budapest, 11. kerületi kábelgyári strandján karórát, napszemüveget, cigarettatárcát, öngyújtót, stb. ismeretlen tettes ellopott. a fenti tárgyak átvehetők a 11. kerületi rendőrkapitányságon, budapest, 11., zsombolya utca 4. 1. emelet 8. ajtószám alatt./mti/

--

bb 43. az ágyneművászonra, a konfekcionált ágyneműre és a függönyökre is kiterjesztették a hitelakciót

i tó/gk-lm ki

1963. július 24.

a belkereskedelmi miniszter most megjelent utasítása alapján 1963 augusztus 1-től kezdődően ágyneművásznat /méterben/ konfekcionált ágyneműt, függönyanyagot és kész függönyt is lehet vásárolni otp-hitellevélre, részletfizetésre. ugyancsak augusztus elsejei hatállyal bevonták a hitelakcióba a prizmás látszőveket, a mozi leadó és felvevő készülékeket, tartozékokkal együtt. a textilárakra kiváltható otp-hitellevél leg- alacsonyabb összege 2000 forint. az otp 2000 és 2500 forint összegű előnyomott hitelleveleket bocsát ki, de 3000 forint felett a vásárló kívánsága szerinti összegről is ad hitellevelet. az árukölcsön-akcióba bevont textilárakat hitellel ellenében csak a kijelölt boltokban árusítják./mti/

--

bb 44. takarékoskodjunk a vízzel - a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának felhívása a lakossághoz

i kf/kf szb ki

1963. július 24.

a fővárosi vízellátását az elmúlt években jelentős anyagi áldozatok árán sikerült lényegesen megjavítani. ezt bizonyítja, hogy a rendkívüli időjárás és a duna alacsony vízállása ellenére eddig nem kellett vízkorlátozást elrendelni. a tapasztalat azonban azt mutatja, hogy a lakosság és a vállalatok egyrésze pazarló módon használja a vizet. így például a ker- teket, a parkokat túlzottan öntözik, s gyakori az is, hogy az uttesteket, a járdákat nemcsak portalanítyják, hanem állandóan, mértéktelenül locsolják.

/folyt.köv./

12.13/j

-24-

bb 44. /takarékoskodjunk a vízzel - ... 1. folyt./- szb

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága ezért felkéri a lakosságot, hogy takarékoskodjék a vízzel és a vízellátás jelenlegi nehézségeit fogadja több megértéssel. ahol mérték- ten vízfelhasználást, pazarlást tapasztal hívja fel a figyelt- met arra, hogy ez a lakosság egyes rétegeit milyen súlyosan érinti. a vízpazarlás azzal járhat, hogy a fővárosi vízművek az egyes peremkerületekben, sőt a város belső területén sem tudja elegendő vízzel ellátni a házak felsőbb emeleteit. eb- ben az esetben - az előző évekhez hasonlóan a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága kénytelen lesz a víz felhasználására kor- látozó intézkedéseket tenni./mti/

--

bb 46. zátonyra futott egy óriás tutaj a tiszán

vid te szb szf

1963. július 24.

a tiszta rendkívül alacsony vízállása nagy nehézséget okoz a víziközlekedésben. a 440-es folyamkilométerkőnél, liszabábol- na alatt, zátonyra futott egy 180 köbméter fát usztató tutaj, amelyet tokajról szegedre irányítottak. a gázlónál, ahol még féllábszárig sem ér a víz, a tutaj megrekedt. a munkások a nagy tutajt két részre választották és úgy próbálták a kritikus he- lyen átusztatni, de sikertelenül. a hatalmas rönkszállítmány jelenleg a folyó közepén vesztegel, mindaddig, amíg áradás nem jön./mti/

--

bb 47. román ifjusági vezetők dunaujvárosban

vid hi/tné szb -cz

1963. július 24.

dunaujváros és a dunai vasmű kisz-bizottságainak vendégei- ként háromtagú ifjusági küldöttség érkezett dunaujvárosba vaj- sághunynadról. a román ifjusági vezetők ellátogatnak a vasműbe, az építkezésekre, a könnyűipari üzemekbe, megismerkednek a fia- talok munkájával és életével./mti/

--

12.23/j

-25-

bb 45. külföldi operaénekesek szegeden - vasárnap mutatják be a trubadurt a szabadtéri játékokon

vid nmé/tné-lm -c

1963. július 24.

vasárnap újabb bemutatót tartanak a szegedi szabadtéri játékokon, ekkor adják majd elő verdi a trubadur című operáját. az előkészületeket mikó andrás rendező irányítja, a zenekart vaszy viktor dirigálja. megjöttek már szegedre és részt vesznek a próbákban a darabban vendégszereplő neves külföldi művészek is, akik nyilatkoztak az mti munkatársának.

peter glossop, a londoni covent garden tagja, aki a trubadurban luna gróf szerepét énekli, elmondta: örömmel tett eleget a meghívásnak. az elmúlt években vendégszerepelt már az ndk-ban, az nszk-ban, belgiumban, Lengyelországban, olaszországban, Bulgáriában és most hazánkban is megismerkedhet. elmondta még, hogy iskoláinak befejezése mint banktisztviselő dolgozott. 23 éves korában lett tagja az egyik angliai színház kórusának, s egy év múlva a trubadurban már főszerepet énekelt.

- verdi műveiben szeretek legjobban énekelni - tette hozzá. - a trubadur luna grófját itt szegeden játszom ötvenedszer mégis újat jelent számomra a felkészülés, mert most először énekelem majd ezt a szerepet olaszul.

zenaida pally, a bukaresti operaház tagja, aki tavaly a szegedi szabadtéri játékokon az aida-ban amneris szerepét játszotta, most a trubadurban mint azucena lép fel. a román művésznő, aki tanulmányai befejezése után külföldön először hazánkban lépett fel, több mint félszáz idegen országbeli fellépés után jött ismét Magyarországra. eddig az ndk-ban, jugoszláviában és Lengyelországban énekelte a trubadurnak ezt a szerepét. szegedi fellépése után folytatja nyári turnéját, az usa-ban és más nyugati országokban vendégszerepel az új színházi idény kezdetéig.

- tavaly már egy kissé megismertem és megszerettem szegedet - mondotta ezután - most azt látom, hogy egy év alatt is nagyon sokat fejlődött a város, új lakóépületek sokaságával, szép parkokkal, szökőkutakkal gazdagodott. nagyon tetszik az új szálloda, a tiszta, ahol igazán kényelmes körülmények között kaptunk szállást.

/folyt.köv./

12.40/1

bb 45. /külföldi operaénekesek...1.folyt./-lm

bruno provedi, a milanoi scala tagja életében először most énekli majd a trubadur manrico szerepét. a budapesten már sok sikert aratott művész nagyon lelkiismeretesen készül a bemutatásra. megérkezése után, próba közben, a hétezer személyes nézőtér különböző pontjain megfigyelte a tér akusztikáját, majd így nyilatkozott:

- csodálatosan szép az itteni környezet, remek a tér akusztikája, kitűnőek a partnereim. mindezek alapján sikeres előadásra számítok.

margherita roberti, a new york-i metropolitan tagja leonorát énekli a darabban. neki elsősorban a város esendje tetszik. most érkezett első ízben hazánkba, s mint mondta, mindenkinek köszöni a kitűnő vendéglátást, azt a sok kedves figyelmességet, amelyben őt a szegediek részesítik.

margherita roberti egyébként minden külföldi országból, ahol vendégszerepel, játékabát visz haza ajándékba kisleányának. szegeden is hamarosan felkereste a népművészeti boltot, ahol egy magyar népviseletű babát vásárolt gyermekének. a többi külföldi művész is sok emléktárgyat, terítőket, himzéseket, magyar motívumokkal díszített könyvtartókat és más használati eszközöket vásárolt a népművészeti boltban./mti/

..-

b b 48. új orvosi rendelőintézet a győri szerszámgépgyárban

vid te-lm szf

1963. július 24.

új orvosi rendelőintézet nyílt meg a győri szerszámgépgyárban. egy új műhelycsarnok háromszintes épületében helyezték el az ország egyik legszebb és legkorszerűbben berendezett, 12 helyiségből álló üzemi rendelőintézetét.

eddig szakrendelések nem voltak a gyári rendelőben, ezentúl sebészet, belgyógyászat, fogászat szemészet, nőgyógyászat áll majd a betegek rendelkezésére. ennek megfelelően növelik az üzemi orvosok létszámát is./mti/

..-

12.49/1

RA

bb 49. megjött az alföldi rózsabarack

i nj/1-lm ká

1963. július 24.

a nagyvásártelepre szerdán 47 vagon és 91 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 1 vagon burgonya, 4 vagon fejeskáposzta, 3 vagon főzõhagyma, 6 vagon zöldpaprika, 4 vagon paradicsom, 4 vagon uborka, 4 vagon főzõtök, 8 vagon sárgadinnye, 1 vagon görögdinnye, 1 vagon alma, 1 vagon sárgabarack, 4 vagon tojás és 6 vagon vágott baromfi. a földművesszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata megkezdte az alföldi rózsabarack árusítását. az osztályozott rózsabarackot különként 2.40-5.40 forintért, a kajszibarackot 3.20-5.50 forintért hozta forgalomba. a tölténivaló zöldpaprika fogyasztói ára különként 4-4.80 forintba csökkent./mti/

bb 50. időjárásjelentés

gk-lm.

1963. július 24.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. július 24-én, szerdán 13 órakor:

a hőség tovább tart

az atlanti-óceán felől kiinduló lehülés a közép- és kelet-európai igen meleg levegő erős ellenállása miatt egyre inkább északibb tájára szorul, csak a kontinens északnyugati partvidékét érinti és az európa nagy részében uralkodó hőség a kedvező meteorológiai viszonyok hatására az utóbbi napokban még fokozódott is.

hazánkban tegnap melet napos idő volt. a hőmérséklet napközben 31-33 fokig emelkedett. a dunántul délnyugati felében a délutáni órákban néhány zivatar tört ki, jelentéktelen mennyiségű esővel. ma hajnalban északon 15-17, délen 18-20 fokig süllyedt.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 26.4 fok volt, a sokévi átlagnál 4 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 31 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, alig változik. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 26. várható időjárás csütörtök estig: napos, meleg idő. legfeljebb néhány helyen, főként északon és nyugaton zápor, zivatar. mérsékelt, változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 17-20, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 31-34 fok között.

a duna vízállása budapestnél 247 centiméter./mti/

13.20/j

V. helyen

-28-

b 51. újabb halálos fürdőzés a tiszában

vid hi/tné-lm -cz

1963. július 24.

újabb halálos áldozatot követelt szegeden a tilosban való fürdőzés: battancs józsef 15 éves szegedi fiu szülei engedélye nélkül fürdött a nagy tiszaparti üdülőtelep, az úgynevezett sárga közelében. mély vízbe tévedt, uszni nem tudott s a folyóba fulladt./mti/

--

bb 52. a felnőttoktatás helyzetéről tárgyalt a komárom megyei képviselőcsoport

vid hi/tné szb -cz

1963. július 24.

szerdán tatabányán ülést tartott az országgyűlési képviselők komárom megyei csoportja. a tanácskozáson résztvett dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke is.

a megyében az utóbbi öt évben hétszeresére nőtt a továbbtanuló dolgozók száma, s az új oktatási évben még tovább emelkedik. különösen nagy az érdeklődés az ipari és közgazdasági technikumok iránt. a tanulóknak egyre nagyobb segítséget nyújtanak az üzemek, a szakszervezetek, a hazafias népfront bizottságok. az idén újabb módszerekkel fejlesztik a felnőttoktatást. néhány helyen kialakítják a dolgozók iskoláinak önálló tantestületét, s tovább bővítik az üzemi osztályok hálózatát. kísérleteket tesznek az úgynevezett nyújtott vizsgaidőszak bevezetésére is, hogy tudniillik tanulmányi szabadság miatt egyszerre ne hiányozzanak sokan az üzemből, s ez ne zavarja a termelést. ezenkívül pályázatokkal, a legjobb munkamódszerek elterjesztésével is igyekeznek előmozdítani a felnőttoktatást. /mti/

--

14.25/ szb

-29-

kk

bb 53. szedik a híres szabolcsi nyári almát

vid j szb ká

1963. június 24.

szedésre érett a nyári alma hazánk legnagyobb gyümölcs-termő vidékén, a nyírségben, s a kertekben hozzáálltak a gyümölcs betakarításához. a szabolcsi nyári almák minősége jobb a tavalyinál. a sok napfény és a meleg hatására szelesebb, nagyobb az asztrakáni és a nyári fontos alma, mint a korábbi években volt. az ujfehértói, az apagyai és a kemessei állami gazdaságokban igen sok félkilónál is nehezebb nyári almát szedtek le a fákról.

megyeszerte megindult a korai gyümölcs szállítása is. eddig 7 vagonnal küldtek a főváros és az iparvidékek piacaira, tovább naponta 4-5 vagon nyári almát szállítanak csehszlovákiába és nyugat-németországba. /mti/

-. -

bb 54. negyedmillió forint „tarlóprémium”, a békés megyei traktorosoknak

vid j szb ká

1963. július 24.

békés megye termelészövetkezeteinek nagy tábláin gondosan dolgoznak a kombájnok, alacsony tarlót hagynak, így több értékes alomszalmát takaríthatnak be. a terület nagyrészen azok a kombájosok aratnak, akik az elmúlt ősszel szántottak-vetettek és sima talajt készítettek. több helyen tíz centiméternél is alacsonyabb tarlót hagytak. a kiválóan dolgozó traktorosok az alacsony tarlóért, a kombájnszalma egyenes sorba való lerakásáért összesen negyedmillió forint célprémiumot kapnak. /mti/

-. -

15. 4/a

1550

2rel

- 30 -

bb 55. megkezdődött a paradicsom tartósítása - pillanatnyi szünet nélkül dolgoznak a konzervgyárak

i tó/vid/tm/m/ki

1963. július 24.

az idei nyár nagy feladatok elé állítja a konzervgyárakat. a nagy melegben ugyanis gyorsabban érik a gyümölcs és más évektől eltérően az idén a gyárakban lélekzétvételnymi szünet sincs az egyes termékkfélék feldolgozási időszakai között.

a fő szezon a borsóval indult. több mint 3000 vagonnal tartósítottak, 700-800 vagonnal többet a tavalyinál. ez azt jelenti, hogy a konzervipar ki tudja elégíteni a bel- és a külkereskedelem igényeit. még be sem fejeződött a borsószezon, megkezdődött a zöldbab tömeges szállítása, s közben „lefutott”, a cseresznye és a meggy is. ezeket a barack és az uborka követte, amelyeknek most van a fő idénye. a zöldborsó után várhatóan zöldbabból, barackból és savanyúságból is telteljesítik a tervet.

az időjárás igazolta a szakemberek várakozását, mert a paradicsom is 10-12 nappal korábban ért be a szokásosnál. a gyárak többségében szerdán megindultak a paradicsomfeldolgozó berendezések is. úgy számítják, hogy a tavalyi 14.000-15.000 vagon helyett kevés híján 20.000 vagon paradicsom tartósítására lesz mód az idén. a gyárak minden előkészületet megtettek a „paradicsom-idény”, zavartalan lebonyolítására.

a hatvani konzervgyárban máris 20-25 vagon paradicsomot dolgoznak fel naponta, a jövő hét közepén pedig elérik a napi 90 vagonos teljesítményt. az idényre két új automata gépsort helyeztek üzembe. a paradicsom-sűrítményt az igényeknek megfelelően 10 dekás dobozoktól 5 kilósig számos változatban csomagolják, de készítenek hordós árut is. a gyár a paradicsomkészítmények 85 százalékát exportra készíti. gyártanak lecsót, és a szovjetunióban igen kedvelt zakuszkát, káposztával és más zöldségfélével töltött és paradicsommal leöntött paprikát is. az alföld legnagyobb konzervgyárában, kecskeméten is kicserélték a régi, elavult paradicsomfeldolgozó berendezéseket. itt 1450 tonna paradicsomlé is készül, üdítőitalként. anglia és hollandia részére paradicsom-pelyhet, más külföldi megrendelésre pedig paradicsomport is gyártanak. az ország legfiatalabb konzervgyárában, békéscsabán, 18 millió forintos költséggel újabb négy gépsort szereltek fel, s így naponta 70 vagon frissen szedett paradicsomot tartósítanak a legkorszerűbb módszerekkel. a gépsorok munkáját kezelőasztalok mellől gombnyomással irányítják. a gépek 12 munkafolyamatot végeznek el emberi beavatkozás nélkül. somogy megyében több mint félezer hold föld paradicsomtermésének nagy részét a nagyatádi konzervgyárban dolgozzák fel. a próbagyártás szerdán reggel kezdődött meg. sűrítményen kívül száz vagon lecsót is adnak a kereskedelemnek. a paksi konzervgyárban csütörtökön, a szigetváriban pedig pénteken indulnak meg a paradicsomfeldolgozó berendezések. /mti/

16. 15/a

- 31 -

1620 2rel

bb 56. ittás embert gázolt a hÉv - közlekedési balesetek a fővárosban

i Lv/tm/m/cz

1963. július 24.

a fővárosban újabb közlekedési balesetet okozott az ittasság és a figyelmetlenség. a 9. kerületben a soroksári ut 60 számú ház előtt a hÉv-szerelvény, amelyet németh ferenc vezetett, elütötte dorogi jános 33 éves segéd munkást. a balesetet dorogi jános ittassága okozta. nem nézett szét, s a járdáról a hÉv-szerelvény elé lépett. súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett.

a 14. kerület martos flóra utca és eörs vezér tere torkolatánál hacsek miklós 42 éves gépkocsivezető a fa 11-21 rendszámú tehérgépkocsijával összeütközött éliás jános oldalkocsis motorkerékpárossal, akit súlyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállítottak. a balesetet a tehérgépkocsi vezetője idézte elő.

a 9. kerület üllői ut 141 szám előtt kiss lászló 24 éves gépkocsivezető az em 16-39 rendszámú motorkerékpárral elütötte az uttesten szabálytalanul áthaladó iván istván 67 éves nyugdíjast. a gyalogos és a motorkerékpáron utazó sztrókay ágnes 19 éves tanuló súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. /mti/

...-

bb 57. a budapesti rendőrfőkapitányság felhívása

i Lv/hné/m/sr

1963. július 24.

június 15-én 16.30-kor a margitszigeten a casinoval szemben az autóbuzsmegálló közelében a cf 76-06 rendszámú személygépkocsi elütötte szarka zsuzsanna autóbuzskalautz, aki súlyos sérülést szenvedett. a személygépkocsi vezetője a sérültet a helyszínről elszállítva eltávozott és a rendőrséget nem értesítette. az ügy felderítése és a felelősség tisztázása érdekében a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztálya kéri, hogy akik a fenti balesetet látták, jelentkezzenek személyesen budapest 14. kerület hungária körut 149. szám alatt, vagy a 220-848-as telefonon.

x x x

július 13-án 20.58-kor a 9. kerület ferenc körut és a tompa utca kereszteződésénél balogh lászló budapesti lakos, aki 1928. augusztus 21-én nagyfügeden született, anyja neve: nagy piroska, felugrott egy 66-os jelzésű villamosra, majd visszaesett, s a helyszínen meghalt. a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztálya kéri, hogy az elhunyt hozzátartozói, vagy azok, akik munkahelyét és lakását ismerték, jelentkezzenek személyesen a hungária körut 149 szám alatt, vagy pedig a 220-848-as számú telefonon.

/folyt.köv./
16.30/a

- 32 -

16.01.21. Zseli

bb 57. /a budapesti ... 1. folyt./ m

július 21-én 20.50-kor a 12. kerületi istenhegyi uton az adonis utcai autóbuzsmegálló közelében egy 21-es jelzésű autóbuzsból, amely a szabadsághegyi végállomástól a moszkva tér felé haladt, egy férfitutas kiesett és megsérült. a budapesti rendőrfőkapitányság kéri azokat, akik az autóbuzszban utaztak, és az eseményt látták, hogy személyesen jelentkezzenek a hungária körut 149. szám alatt vagy a 220-848-as telefonon. /mti/

...-

bb 58. félév alatt 64 millió forinttal emelkedett a betétállomány szabolcsban

vid/hi/tné/m/sr

1963. július 24.

a szabolcs-szatmár megyében az idén is jó eredményt értek el a takarékosági mozgalomban. az első félévben a takarékbetétállomány 64 millió forinttal emelkedett. a múlt évhez hasonlóan most is meghirdették a községek közötti takarékosági versenyt, s a legjobb eredményt elérő falvak jutalmazására 50.000 forintot fordítanak. /mti/

...-

bb 59. „finis”, a déli országrészekben, északon most „tetőzik”, az aratás - megérkezett az ezredik vagon gabona a baranyai állami magtárakba - 500 traktor szánt két műszakban békés megyében

vid.ö./kz/m/ká

1963. július 24.

a múlt évinél ezerötszázal több, együttesen 6.700 kombájn, továbbá 5.000 kéveköti aratógép és 1.600 rendrearató állt csatasorba az idei aratáshoz. a gépek az első naptól az „első vonalban”, állnak. baranyában, ahol szerdái az össztermés mintegy 85-90 százalékat takarították be, az állami gazdaságokban csaknem teljes, a termelőségvetkezetekben pedig körülbelül 60 százalékos a kombájnaratás. a megye 162.000 holdnyi gabonaterméséből megközelítőleg 100.000 holdat vágta le és csépelte el ezek a kitűnő gépek. a kombájnval vágott, csépelte gabonák oly szárazak, hogy a megfelelő tisztítás után szárítás nélkül tárolhatók. jórészt ez magyarázza a baranyai felvásárlási szakembereknek azt a megállapítását, amely szerint még egyetlen évben sem haladt olyan gyorsan a termés átvétele, mint az idén. a malomipari és terményforgalmi vállalat magtáraiban szerdán megérkezett az ezredik vagon idei buza. ezzel egyidejűleg 100 vagonnyi sörárpát és 500 vagonnyi takarmányárpát is felvásároltak a baranyai termelőségvetkezetektől.

/folyt.köv./

16.45/m

- 33 -

16.01.21. Zseli

bb 59. /,,finis,, a déli ... 1. folyt./ m

szolnok megye állami gazdaságaiban közvetlenül befejezés előtt áll az aratás. a mezőheki állami gazdaságban szerdán vágják le összesen 2.800 holdnyi gabonájuk utolsó holdjait. ugyanezen a napon fejezték be az aratást a szolnoki állami gazdaság dolgozó is. az utóbbi helyen a mázsálás adatai ismét megerősítették azt a múlt évi tapasztalatot, amely szerint ezen a vidéken a szovjet bezosztája fajta buza fizet a legjobban. a szolnoki állami gazdaság holdanként 18 mázsát takarított be ebből a fajából. a gazdaságok össztermésük 90 százalékát vágják, illetve vágják kombájjal, gyakorlatilag tehát az aratással egyidejűleg a cséplést is befejezik. a fölszabadult gépeket mindenütt a környező termelőszövetkezetekbe irányítják át.

békés megyében ezideig 85 százalékát végezték el az aratásnak. szinte óránként gyarapszik azoknak a közös gazdaságoknak a száma, amelyek már befejezték a betakarítást. szerde a megyében teljes erővel megindult a hordás és a cséplés. 300 cséplőgép vereti kora hajnaltól késő estig a kéveköti aratógéppel, vagy a kézzel vágott kalászból a szemet. a cséplőgépekhez mintegy 10.000 fogat és több száz gépjármű hordja szüntelen a kévéket. számottevően meggyorsult a talajmunka is. ötszáznál több termelőszövetkezeti és gépállomási traktor szánt a megyében két műszakban. a kondorosi dolgozók a tótkomlói viharsarok és más kitűnően gazdálkodó termelőszövetkezetek határában az aratás befejezése után 2-4 nappal már nem lehet tarlót látni. minden talpalatnyi helyet felszántottak.

borsod megyében, ahol a földek északi fekvése és a hűvös éghajlat miatt az országosnál mintegy két héttel később kezdték az aratást, szerdáig már mintegy 30.000 holdról letakarították és elcsépelelték a gabonát. ezen a vidéken most „tetőzik”, a munka. a kombájjal mellett különösen jó szolgálatot tesznek a kisebb, az erősen lejtős terepen is használható kéveköti aratógépek. valamennyit napkelte után napnyugtáig üzemeltetik. folyamatos munkájukat úgy biztosítják, hogy a vezetők 6 óránként váltják egymást. a kéveköti aratógépek és a kézi aratók után ezideig mintegy két millió keresztet raktak a borsodi szántóföldeken. /mti/

16.55/szb

17- Zseli

-34-

bb.60. uj, keményhusu kecskeméti paradicsomfajta - tanácskozás a duna-tisza közti mezőgazdasági kísérleti intézetben

vid j csm ká

1963. július 24.

a duna-tisza közti mezőgazdasági kísérleti intézetben szerdán paradicsomtermesztési tanácskozást rendeztek a társintézetek kutatóinak és a konzervipar képviselőinek részvételével. dr. mészöly gyula, az intézet kossuth-díjas igazgatója vitaindító előadásában tájékoztatót az utóbbi évek paradicsomnemesítési eredményeiről. elmondotta többek között, hogy a paradicsomtermesztésben nem használjuk ki eléggé a kedvező adottságokat. főleg az új termelési eljárások, valamint a gépi betakarítás terén van még sok tennivaló. a jelenleg köztermelésben levő fajták - amelyek egyrésze beltartalom tekintetében számos külföldi fajtaival vetekszik - érési ideje hosszúra nyúlik, héjuk könnyen reped, ami a gépi betakarítást akadályozza. piaci értékesítésnél és konzervipari feldolgozásnál pedig a zöldtalpasság rontja a minőséget. a bogyó kocsány körüli részén zöld, illetve halványárga a héj, illetve a hus színeződése. az ilyen paradicsom mint árú sem tetszetős. az intézetben sikerült olyan paradicsomfajtát előállítani, amelynek gyümölcse egyszerre érik, a kocsányról könnyen leválik, kemény husu, s mindenütt egyformán pirosra színeződik.

a paradicsomtermesztés költségeit főleg a betakarítás növeli. az új fajták elszaporításával az eddigieknél nagyobb lehetőségek nyílnak a gépi betakarításra. az intézetben már elkészült az ugynevezett szedőkocsi, s most újabb gépkombináción dolgoznak a kutatók.

a tanácskozás résztvevői bejárták az intézet tenyészkerthét, megtekintették az új paradicsomfajták kísérleti parcelláit, majd az intézetben most felépített modern paradicsommag feldolgozó üzemet. /mti/

--

17.05

- 35 -

17.20 Zseli

bb.61. európa-szerte kiteljesedett a nyár, nálunk tovább tart a ,,hőszégnapok,, sora - szórványos zivatarok a dunántúlon

i cs/j csm ká

1963. július 24.

a legutóbbi napokban a nyár európa szerte kiteljesedett: a sokáig rendkívül hűvös nyugati országokban a nappali hőmérséklet megközelítette vagy elérte a 30 fokos szintet. párizsból szerdán 29, a két németországból 30-31, ausztriából, csehszlovákiából 29-30 fokos maximumokat jelentettek a megfigyelők. csupán london maradt hűvös, ahol 24 és skócia, ahol 13 fokot mértek. a kontinens egyik legmelegebb tája ismét a kárpát-medence, ennél nagyobb hőség csupán spanyolországban van jelenleg, ahol 36 fokig emelkedett a hőmérők higánya.

hazánkban kedden 31-33 fok körüli maximumok alakultak ki, s szerdán kissé még fokozódott a hőség: a fővárosban és miskolcon 34 fokig hevült fel a talajközeli levegő. mint a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, a szerdai volt az idei 15. ,,hőszégnap,,. ebből 12 júliusra esett. jellemző például, hogy a múlt év júliusában egyszer sem emelkedett a hőmérséklet 30 fok fölé, s csak az augusztus hozta meg a kánikulai melegeket. a mostani ,,hőszégnapok,, sora elsősorban a tartóssága miatt kellemetlen, és annyiban káros is, hogy a mezőgazdaságban több helyütt csapadékhiányt okoz. szerdán a koradélutáni órákban csak a dunántul egyes vidékeiről: nevezetesen pápáról, győrből és siófokról jelentettek zivatarot.

a jelek szerint tovább tart a kánikulai hőség. a szórványosan keletkező kisebb zivatarok számottevő enyhülést nem hoznak, illetve csak egy-két község, város határát frissítik fel átmenetileg. a csütörtöki maximumok előreláthatólag 31-34 fokig emelkednek, néhány vidéken valószínűleg elérnek a 35 fokot is.

/ mti/

..-

17.10

- 36 -

1740 Zeli

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 11. sz. hír: /jelentős könnyítések a tudományegyetemek .../ 2. bek. 1. sorában a szöveg helyesen:

az, aki kitűnő, vagy jeles tanulmányi eredményt ért el ...

/mti/

..-

bb 62. halállal végződött a tiltott helyen való fürdés

vid/tné/m/sr

1963. július 24.

hegedüs mária 13 éves cibakházi kislány édesanyjával és testvéreivel fürödni ment a tiszára. a 6/2-es gátórháznál tilos helyen ugráltak vízbe. a kislány, nem tudott uszni, és a vízbe fulladt. haltteste után a révkapitányság és a környékbeli halászok kutatnak, de eddig még nem találták meg. /mti/

..-

bb.63. egészségügyi és kovács-brigád szocialista szerződése

t lv/tm csm la

1963. július 24.

az országos mentőszolgálat székházában szerdán a budapesti mezőgazdasági gépgyár kovács - szocialista brigádjának és az országos mentőszolgálat kresz géza rohamkocsis szocialista címért küzdő brigádjának tagjai szerződést kötöttek. ez az első alkalom, hogy üzemi és egészségügyi dolgozók ilyen természetű szerződést írtak alá.

a mentőszolgálat rohambrigádja vállalta, hogy a budapesti mezőgazdasági gépgyárban előadásokat tart egészségügyi kérdésekről, segít a balesetek megelőzésében, egészségügyi filmeket vetítenek és megtanítják az üzem dolgozóit az elsősegélynyújtásra. a budapesti mezőgazdasági gépgyár kovács-brigádja pedig arra vállalkozott, hogy az országos mentőszolgálatot technikai és műszaki kérdésekben patronálja. segítenek a mentőfelszerelések javításában és a különböző egészségügyi újítások kivitelezésében.

/ mti/

17.35/a

..-
- 37 -

1743 Zeli

bb 64. pecs a legtöbb tartós cikket vásárló vidéki város

vid/tné/m/sr

1963. július 24.

baranya megye és a megyei jogú pécs tanácsainak együttes végrehajtó bizottsági ülésén szerdán a megye pénzforgalmának és a vásárlóerő alakulásának kérdését, valamint a mezőgazdasági árufelvásárlás helyzetét vitatták meg. a jelentős iparvidékekkel, magas kereseti lehetőségekkel rendelkező baranyában a lakosság mintegy 560 millió forint pénztartalékkal rendelkezik. ennek nagy részét az országos takarékpénztár fiókjában és falusi takarékszövetkezetekben helyezte el. a pécsi tanács kereskedelmi állandó bizottságának összehasonlító adatai szerint a vidéki nagyvárosok közül pécssett vásárolják a legtöbb értékes és tartós fogyasztási cikket: butort, televíziót, motorkerékpárokat, személygépkocsikat, hűtőszekrényt.

az együttes tanácsi végrehajtó bizottsági ülés arra a megállapításra jutott, hogy különböző természetű kínálattal - telkek parcellázásával, társasházépítési akciók indításával, stb. - meg kell teremteni a százmilliós tételekben fehalmozott megtakarított pénzkészlet lekötését. ugyanakkor határozati javaslatot fogadtak el a szolgáltató hálózat nagyobb ütemű fejlesztésére, amit indokol a tartós műszaki jellegű cikkek nagymérvű vásárlása.

második napirendként a mezőgazdasági terményfelvásárlás helyzetét tárgyalta meg az összevont végrehajtó bizottsági ülés, megállapítva, hogy míg 1958 előtt baranya zöldségigényének 45-55 százalékát más megyékből fedezték, jelenleg, a nagyüzemi mezőgazdaságra támaszkodva a teljes igényt a megyén belüli termelésből látják el, sőt jut az ország más részeibe és exportra is az itt termelt zöldségfélékből. a kulturáltabb zöldségellátást szolgálja a pécssett 22.5 millió forintos költséggel épülő holland típusú tárház, amelynek befejező munkáin dolgoznak. /mti/

...-

- 38 -

17.45/a

1912 Zseli

bb 65. olasz szocialista ifjusági küldöttség érkezett hazánkba

tm/m/sr

1963. július 24.

a magyar ifjúság országos tanácsának meghívására, custode fioriettonak, az olasz szocialista ifjusági szövetség központi bizottsága titkárának vezetésével, négytagú szocialista ifjusági küldöttség érkezett magyarországra, hogy a magyar ifjusági szervezetek munkáját tanulmányozza. /mti/

...-

bb 66. az africana táncegyüttes kaposvárrott

vid/tné/m/sr

1963. július 24.

szerdán háromnapos vendégszereplésre kaposvárra érkezett az 50 tagú africana táncegyüttes. műsorukban jellegzetes afrikai táncokat, dalokat mutatnak be, népeik ősi hagyományos viseletében.

a táncegyüttes már a megérkezés estéjén nagyszerű bemutatót tartott: különösen sokat tapsolt a közönség erdő című táncjátékuknak.

az együttes a balatonmenti fürdőhelyeken folytatja vendégszereplését. /mti/

...-

19.10/szb

1912 Zseli

-39-

bb.67. időjárásjelentés

gg csm la

1963. július 25.

a meteorológiai intézet jelenti július 24-én,
szerdán 19 órakor:

várható időjárás csütörtök estig: meleg, napos
idő. legfeljebb néhány helyen inkább csak északon és nyugaton átfutó záporosó, zivatar. mérsékelt, változó irányú légáramlás.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön:
31-34 fok között.
/mti/

--

1925

2. elv

- 40 -

MTI.

Közle a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-400, 159-400
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1963. július 25.

bb.1. megnőtt a muzeumbarátok tábora - fél év alatt 285 kiállítás
több százezer tárlatlátogató

i tf csm sr

1963. július 25.

bár a muzeumbarátok „főidénye”, ősszel és télen van, ennek ellenére az év első hat hónapjában örömdetes megnőtt a tárlatlátogatók száma. ez leginkább annak köszönhető, hogy az elmúlt fél év magyar művészek anyagaiból rendezett kiállításai művészi szemléletükben lényegesen változatosabbak voltak, mint az előző évek. a kiállítási intézmények ebben az évben eddig 285 kiállítást nyitott, amelyet összesen több százezer tekintettek meg. ebből a fővárosi tárlatlátogatók száma körülbelül 140.000-re becsülhető.

a legnagyobb érdeklődést a miskolci iparművészeti kiállítás keltette, ennek csaknem 9.000 nézője volt. a külföldről érkezett anyagok közül az unesco „az impresszionizmustól napjainkig”, című festmény-reprodukciós kiállítása aratta a legnagyobb sikert a közönség előtt.

a tapasztalatok azt mutatják, hogy megnőtt a budapesti peremkerületi és üzemi művelődési otthonokban tartott bemutatók látogatóinak képzőművészeti érdeklődése. például ahol a kiállítási intézmények már többször rendezett festészeti kiállítást ott kérnek iparművészeti, szobrászati és külföldi anyagokat. a vidéki kiállítások az ország legtávolabbi részeibe is eljutnak, s már itt sem ritka az 1000-2.000 főnyi látogató közönség.

/mti/

--

bb.3. megérett a füge a pécsi dombokon

vid j csm ká

1963. július 25.

a pécsi dombok déli lejtőin - a napsütötte kertekben és szőlőkben - megérett a füge. ez az ország legritkább gyümölcse, hiszen főleg a mediterrán éghajlatú mecsek alján terem. itt viszont több száz fügefá hoz évről-évre gyümölcsöt. az első cserjéket, a feltevések szerint, a törökök hozták magukkal a földközi-tenger mellékéről és telepítették, de a meleg tavaszi időjárás a legtöbbjét „meggyógyította”, a körte alakú, barna bőrű, piros belü gyümölcsök szedését megkezdték. a háziasszonyok főleg befőttet és bort készítenek a mézédéses fűgéből.

/mti/

--

7. elv